

Miten vauvaperheet voivat ja mitä kuuluu eskari-ikäisten perheille FinLapset-tutkimuksen mukaan?

Maaret Vuorenmaa
erikoistutkija, THL

Perhekeskuskonferenssi 2025

Tulokset pohjautuvat v. 2024 kerättyihin FinLapset-tutkimuksen aineistoihin

	Esiopetusikäisten lasten perheet	Vauvaperheet
Kohderyhmän koko	49 636 vanhempaa	32 494 vanhempaa 3 otoksessa
Toteutusaika	02-06/24	06-01/25
Vastausaktiivisuus	8 064 (32 %) äitiä 4 552 (19 %) isää/ toista vanhempaa	7 545 (45 %) synnyttänyttä äitiä 4 426 (28 %) isää/ toista vanhempaa
Tiedonkeruutapa	Postitse henkilökohtainen kutsu + yhteensä max 3 muistutusta	
Katoanalyysi	Muita harvemmin vastasivat iältään nuoremmat, ulkomaalaistaustaiset, muut kuin suomen/saamen- tai ruotsinkieliset, lapsen kanssa eri osoitteessa asuvat, perheensä ainoat aikuiset ja matalammin koulutetut vanhemmat	
Tulokset saatavilla	- Raporttina: Mitä esikouluikäisten lasten perheille kuuluu? - Tilastokuutioina: Vanhempia koskevat tulokset Lasta koskevat tulokset	- Raporttina: Mitä vauvaperheille kuuluu? - Tilastokuutioina: Molempia vanhempia koskevat tulokset Vain synnyttäneitä äitejä koskevat tulokset
	...Tai googlaamalla esim. 'FinLapset tulokset'	

Vauvaperheiden tuloksia verrataan myös v. 2020 kerätyn vauvaperheiden tiedonkeruun tuloksiin

Esityksen sisältö

- Katsaus vanhempien hyvinvointiin lapsiperheissä
- **Vauvan odotusaika:** kokemukset äitiysneuvolasta ja ammattimaisen tuen tarve ja saanti
- **Vauva- ja esiopetusvaihe:** kokemukset lastenneuvolasta ja ammattimaisen tuen tarve ja saanti
- Vanhempien perhepalvelujen tarve ja saanti

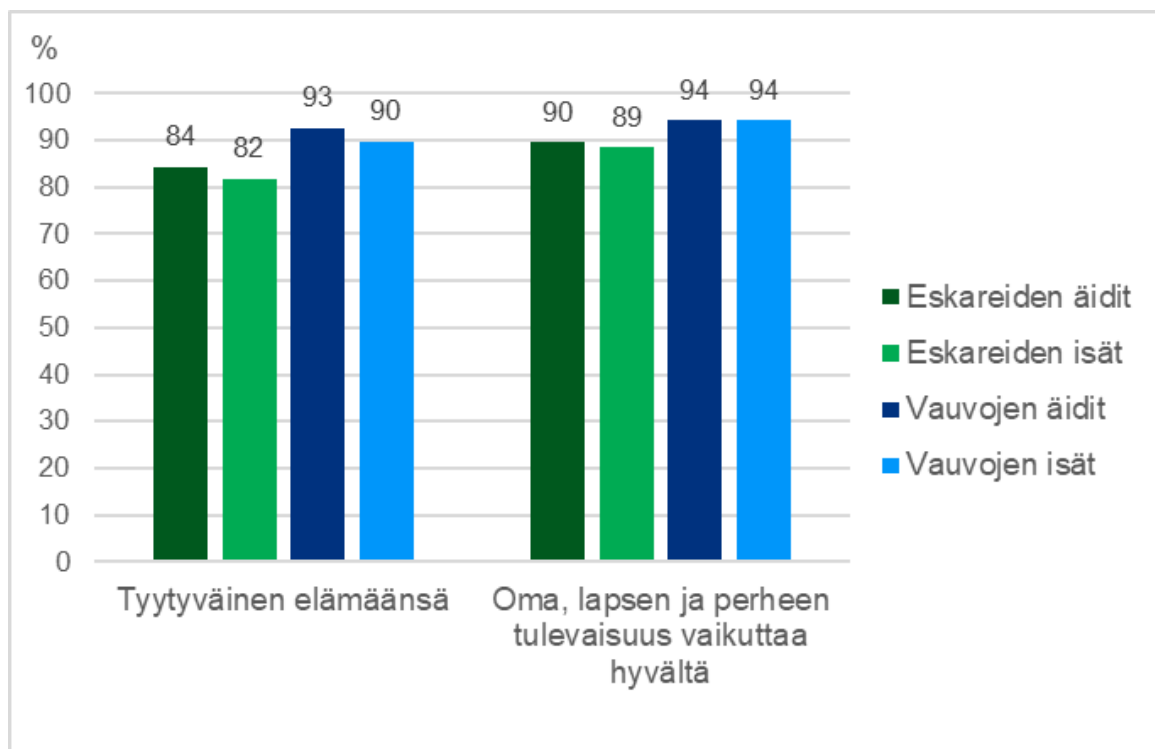

Vanhempien hyvinvointi lapsiperheissä

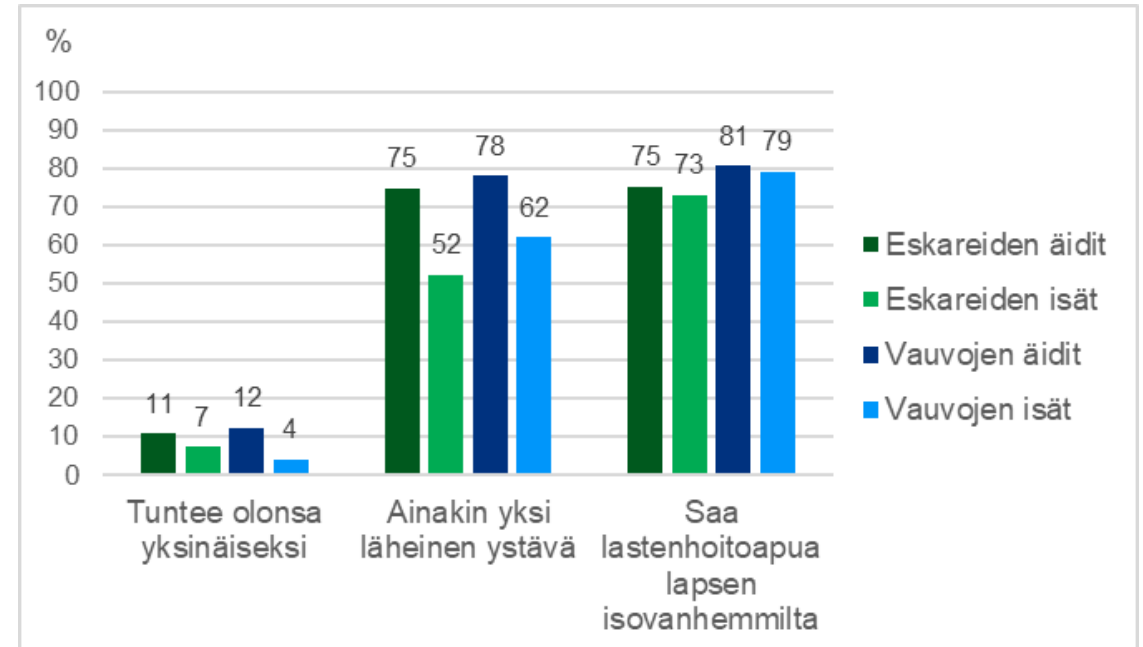
Valtaosa vanhemmista tyytyväisiä elämäänsä ja luottaa tulevaan

- Muita useammin tyytyväisiä ja luottavaisia
 - korkeammin koulutetut
 - Suomessa syntyneet
 - eskariperheissä useamman lapsen ja vauvaperheissä esikoisen vanhemmat
- Vauvaperheissä vuosien 2020 ja 2024 välillä ei muutosta

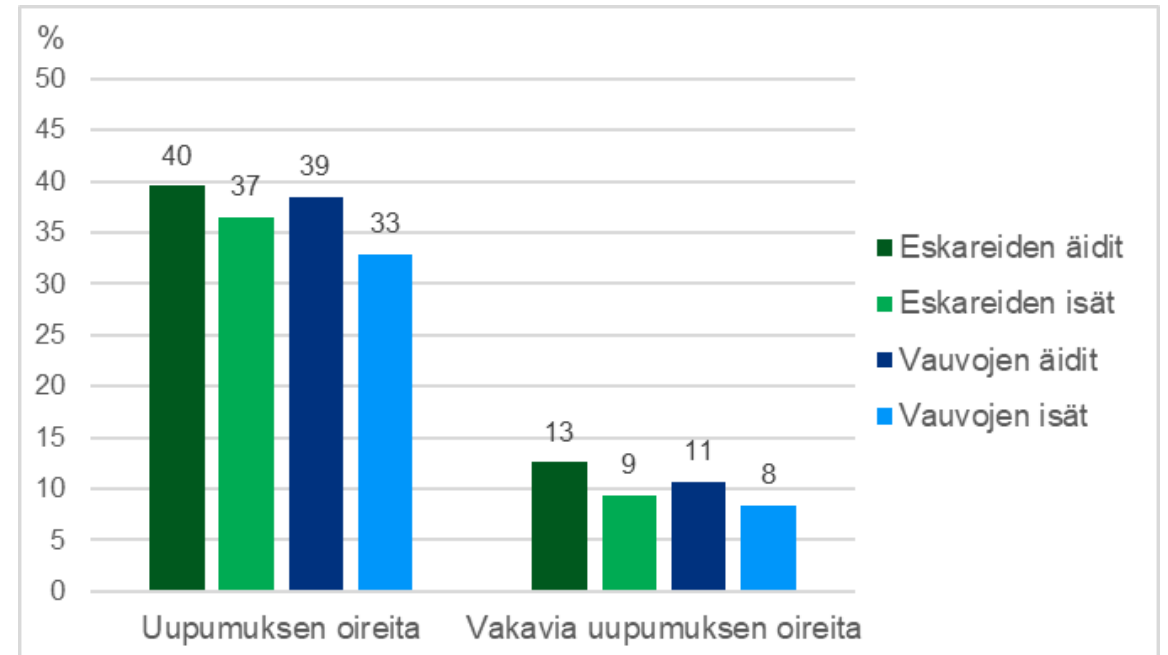
Äidit isiä yksinäisempiä, toisaalta äideillä yleisemmin ystävä

- Ulkomaalaistaustaiset >< Suomessa syntyneet
 - selvästi harvemmin ainakin yksi ystävä
 - ...mutta harvemmin yksinäisiä
- Yksinäisyyttä enemmän myös matalammin koulutetuilla ja yhden lapsen vanhemmilla
- Kolme neljästä vanhemmasta saa lastenhoitoapua
 - apua vailla etenkin muualla syntyneet (36 %-45 %)
- Vauvaperheissä yksinäisyys samaa tasoa kuin vuonna 2020

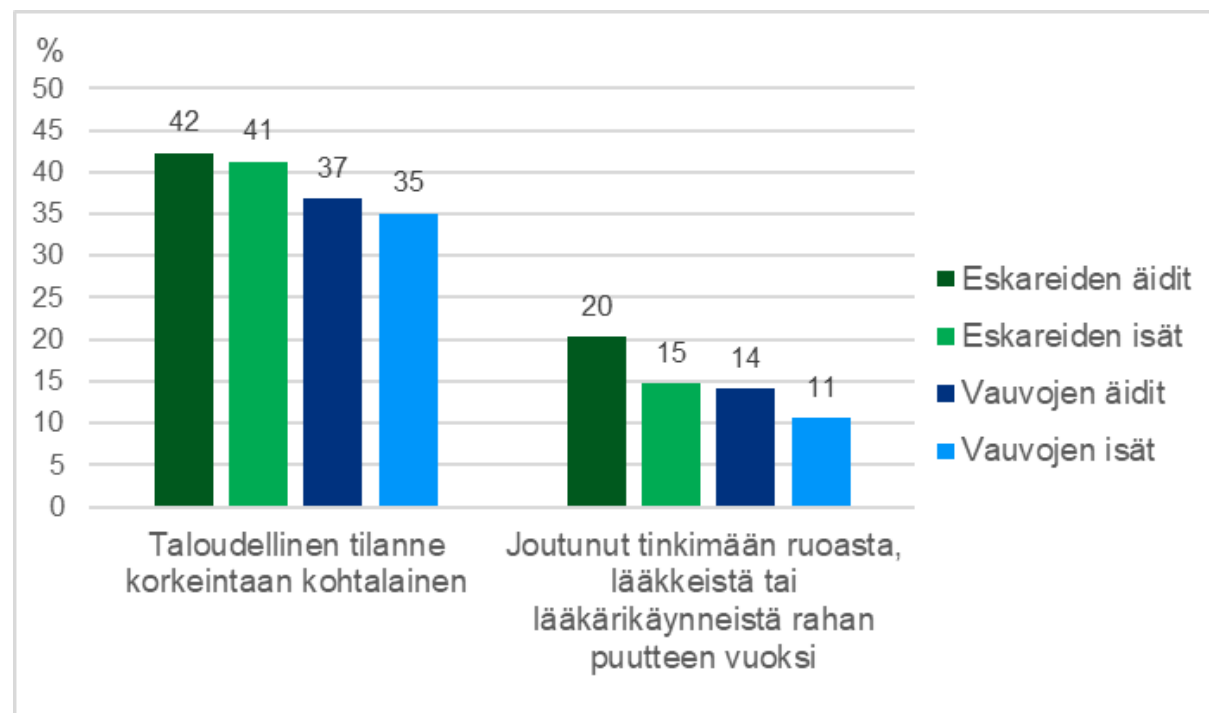
Lähes kahdella vanhemmalla viidestä uupumuksen oireita

- Äideillä uupumusoireita ja myös vakavampaa uupumusta hieman isiä yleisemmin
- Useamman lapsen vanhemmilla yleisempää kuin yhden lapsen vanhemmilla
- Vauvaperheissä uupumuksen oireet ja vakavampi uupumus yleisempiä kuin vuonna 2020 (lisääntynyt 3-4 %-yksikköä)

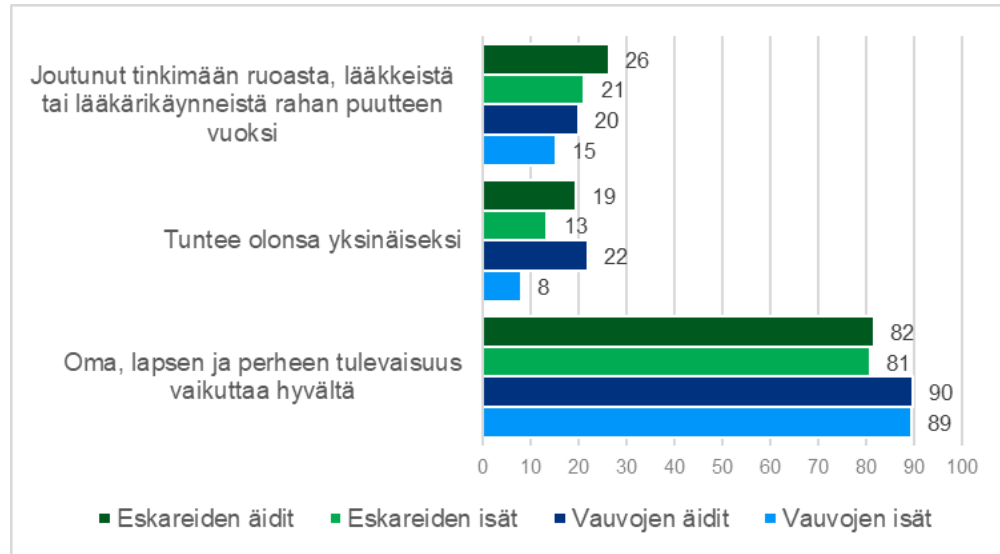
Yli kolmasosalla vanhemmista taloudellinen tilanne korkeintaan kohtalainen

- Taloudellinen niukkuus hieman yleisempää eskari- kuin vauvaperheissä
- **Huonoksi tai erittäin huonoksi** taloudellisen tilanteensa koki
 - 10 % eskareiden vanhemmista
 - 6 % vauvojen vanhemmista
- Muita yleisemmin taloudellista niukkuutta
 - matalammin koulutetuilla
 - muualla syntyneillä
- Vauvaperheissä taloudellinen niukkuus hieman yleisempää kuin vuonna 2020 (lisääntynyt 3-4 %-yksikköä)

Asiat ovat yhteydessä toisiinsa ja sekä hyvinvointi että pahoinvointi voivat perheissä kasautua

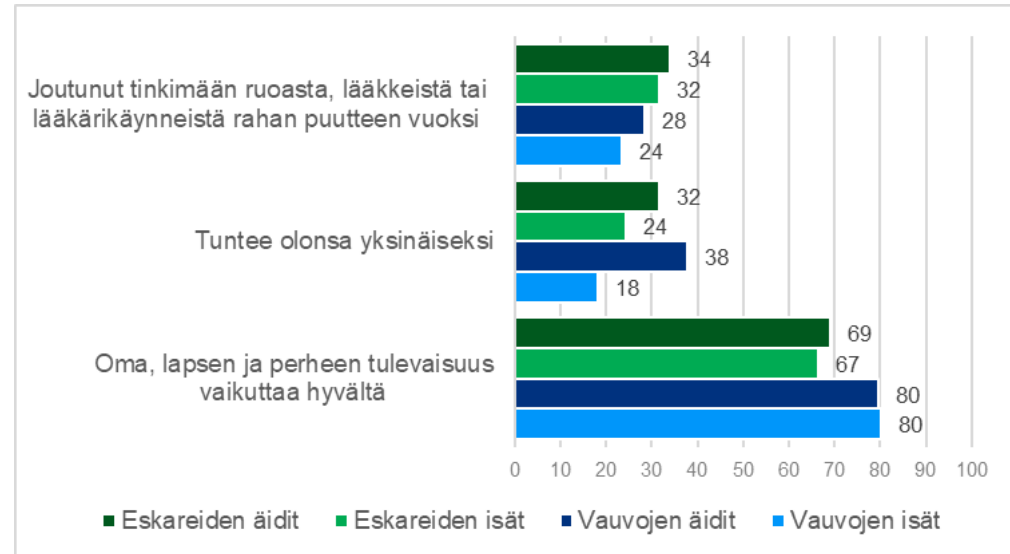
Niistä, joilla uupumusoireita:

Luottamusta tulevaisuuteen harvemmin kuin muilla:

- uupumusoireita kokevilla 4-8 %-yksikköä harvemmin
- vakavampaa uupumusta kokevilla 14-22 %-yksikköä harvemmin

Niistä, joilla vakavia uupumusoireita:

Yksinäisyyttä useammin kuin muilla:

- uupumusoireita kokevilla 4-10 %-yksikköä useammin
- vakavampaa uupumusta kokevilla 14-26 %-yksikköä useammin

Taloudellisen niukkuuden kokemuksia useammin kuin muilla:

- uupumusoireita kokevilla 4-6 %-yksikköä useammin
- vakavampaa uupumusta kokevilla 13-17%-yksikköä useammin

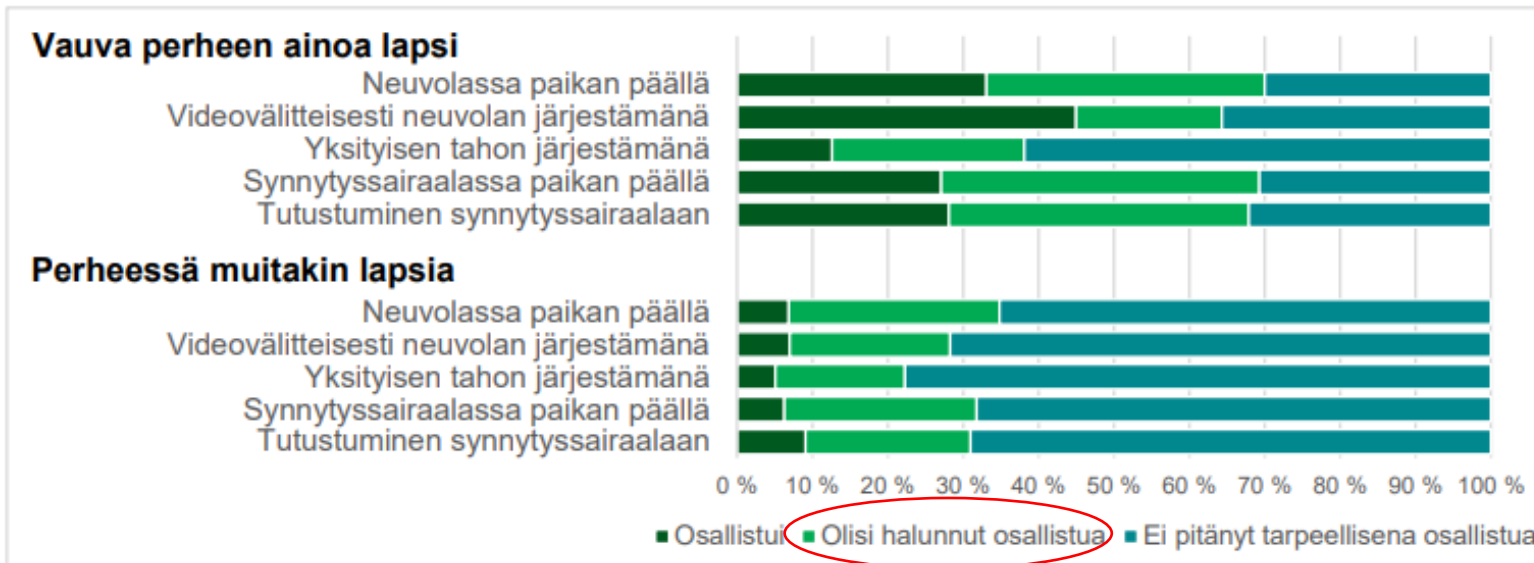

Vauvan odotusaika

Kokemukset
äitiys-
neuvolasta ja
tuen tarve

Vauvojen vanhemmista puolet osallistui perhe- tai synnytysvalmennukseen tai kävi tutustumassa synnytyssairaalaan

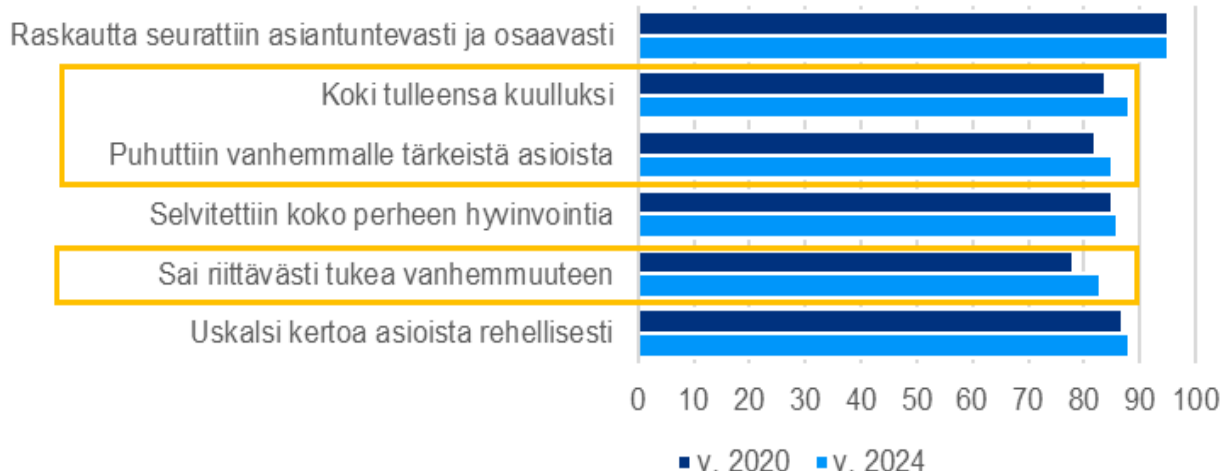

- Ensisynnyttäjistä perhevalmennukseen osallistui
 - kolmannes neuvolassa paikan päällä
 - vajaa puolet videovälitteisesti
- Yli kolmannes ensisynnyttäjistä olisi halunnut osallistua valmennukseen paikan päällä, jos se olisi ollut mahdollista
- Synnytyssairaalaan kävi ensisynnyttäjistä tutustumassa neljännes ja 40 % olisi halunnut käydä tutustumassa
- Suuri osa uudelleensynnyttäjistä ei pitänyt tarpeellisena osallistua valmennukseen tai käydä tutustumassa synnytyssairaalaan

Äidit

Isät

Suurin osa vanhemmista tyytyväisiä äitiysneuvolakäynteihin

- Yleisimmin tyytyväisyyttä raskauden seurantaan (92-95 %)
- Harvimminkin tyytyväisyyttä vanhemmuuden tukeen (83-84 %)
- Isillä kokemukset parantuneet verrattuna vuoteen 2020. **Aiempaa useampi isä**
 - saa riittävästi tukea vanhemmuuteen (78 %->83 %)
 - tulee kuulluksi (84 %->88 %)
 - kokee, että puhutaan hänelle tärkeistä asioista (82 %->85 %)
- Erot taustojen mukaan melko pieniä, mutta hieman muita **harvemmin** tyytyväisiä olivat
 - Yli 34-vuotiaat vanhemmat
 - Korkeasti koulutetut äidit
 - Useamman lapsen isät

Vanhempien ammattimaisen tuen tarve ja saanti vauvan odotusaikana

Saitko vauvan odotusaikana eri alan ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?

- Synnytykseen valmistautuminen
- Synnytyspelko
- Oma jaksaminen

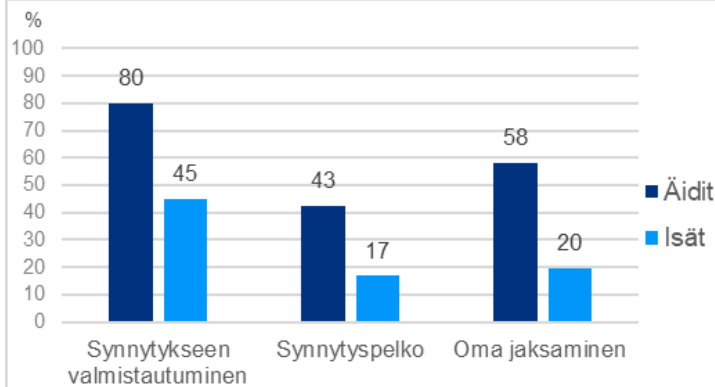
Vastausvaihtoehdot:

- En tarvinnut
- Sain, tuki oli riittävä
- Sain, mutta tuki ei ollut riittävä
- Olisin tarvinnut, mutta en saanut tukea
- Olisin tarvinnut, mutta en tuonut tuen tarvetta esille

Äideillä tuen tarve vauvan odotusaikana huomattavasti yleisempää kuin isillä

Tukea tarvitsevat vanhemmat, % kaikista

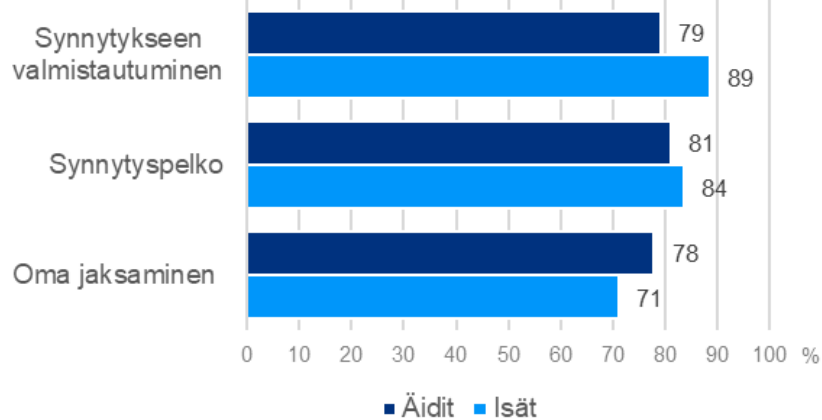

- Äideistä 4/5 tarvitsi tukea synnytykseen valmistautumiseen ja puolet synnytyspelkoon ja omaan jaksamiseen
- Isistä vajaa puolet tarvitsi tukea synnytykseen valmistautumiseen ja vajaa viidennes synnytyspelkoon ja omaan jaksamiseen
- Valtaosa tukea tarvitsevista sai riittävästi tukea - harvimminkin isät omaan jaksamiseensa (71 %)
- Tuen tarpeen kertomatta jättäminen oli vähäistä lukuun ottamatta isien tuen tarvetta omaan jaksamiseensa (18 %)

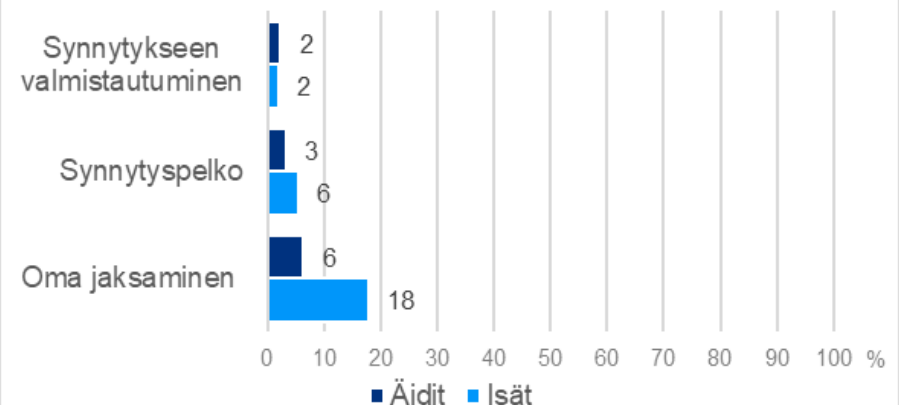
Isien tuen tarve omaan jaksamiseen **vähentynyt** (12 %-yksikköä), muuten ei merkittäviä muutoksia v. 2020 verrattuna

Sai tukea riittävästi, % tarvitsevista

Ei kertonut tuen tarpeesta, % tarvitsevista

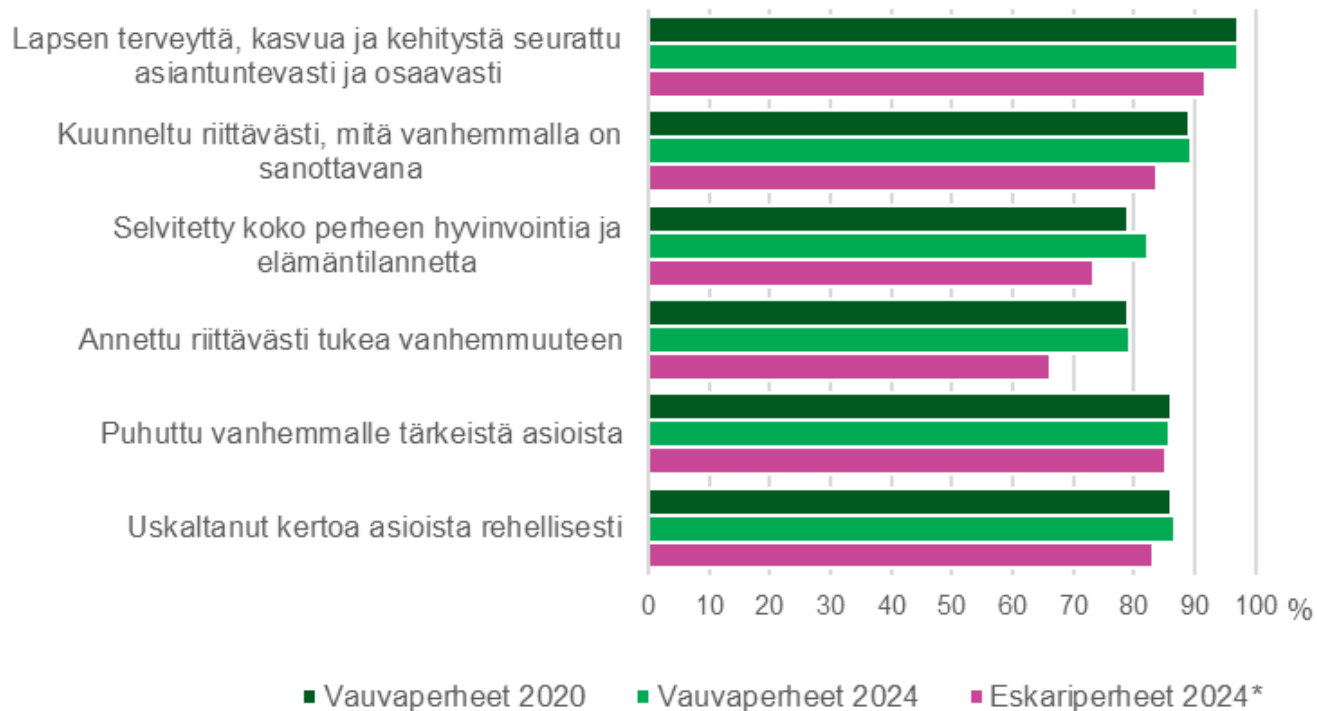

Vanhempien kokemukset lasten- neuvolasta ja tuen tarve

Valtaosa äideistä tyytyväisiä lastenneuvolakäynteihin

Äidit

*vanhemmat arvioineet käyntejä lapsen vauvavaiheesta alkaen

- Yleisimmin äidit tyytyväisiä lapsen terveyden, kasvun ja kehityksen seurantaan (92-97 %)
- Harvimminkin äidit tyytyväisiä
 - vanhemmuuden tukeen (eskareiden 66 %, vauvojen 79 %)
 - koko perheen hyvinvoinnin ja elämäntilanteen huomioimiseen (eskareiden 74 %, vauvojen 82 %)
- Vauvojen äidit käynteihin tyytyväisempiä kuin eskareiden äidit
 - Isoimmat erot tyytyväisyydessä vanhemmuuden tukeen ja perheen hyvinvoinnin huomioimiseen (7-8 %-yksikköä)
- Muita hiukan harvemmin tyytyväisiä
 - yli 34-vuotiaat
 - korkeasti koulutetut
 - esikoisen äidit
- Vauvojen äitien kokemuksissa ei juurikaan eroja v. 2020 ja 2024 välillä

Isillä tyytyväisyys lastenneuvolakäynteihin jopa äitejä yleisempää

Isät

Lapsen terveyttä, kasvua ja kehitystä seurattu
asiantuntevasti ja osaavasti

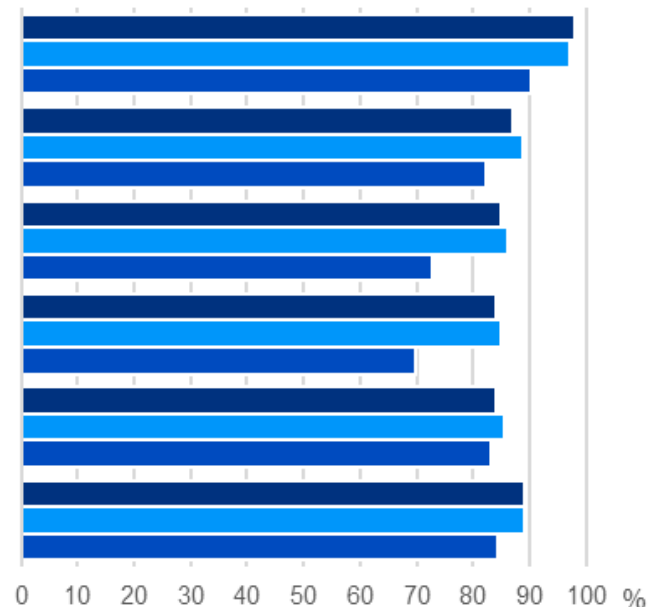
Kuunneltu riittävästi, mitä vanhemmalla on
sanottavana

Selvitetty koko perheen hyvinvointia ja
elämäntilannetta

Annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen

Puhuttu vanhemmalle tärkeistä asioista

Uskaltanut kertoa asioista rehellisesti

■ Vauvaperheet 2020 ■ Vauvaperheet 2024 ■ Eskariperheet 2024*

*vanhemmat arvioineet käyntejä lapsen vauvavaiheesta alkaen

- Yleisimmin isät tyytyväisiä lapsen terveyden, kasvun ja kehityksen seurantaan (90-97 %)
- Harvimminkin isät tyytyväisiä
 - vanhemmuuden tukeen (eskareiden 70 %, vauvojen 85 %)
 - koko perheen hyvinvoinnin ja elämäntilanteen huomioimiseen (eskareiden 73 %, vauvojen 86 %)
- Vauvojen isät tyytyväisempiä kuin eskareiden isät
 - Isoimmat erot tyytyväisyydessä vanhemmuuden tukeen ja perheen hyvinvoinnin huomioimiseen (13-15 %-yksikköä)
- Erot taustojen mukaan
 - Vauvojen isillä erot pieniä
 - Eskareiden isät: ainoan lapsen isät hiukan muita harvemmin tyytyväisiä
- Vauvojen isien kokemuksissa hienoista parantumista v. 2020 ja 2024 välillä

Vanhempien ammattimaisen tuen tarve ja saanti 12 kk aikana/vauvan syntymän jälkeen

Oletko 12 viime kuukauden aikana / vauvan syntymän jälkeen saanut eri alan ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola ja varhaiskasvatus) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?

- Vauvan nukkuminen
- Vauvan itkuisuus
- Esikouluikäisen lapsen kasvu ja kehitys
- Esikouluikäisen lapsen käyttäytymisen tai tunne-elämän ongelmat
- Oma jaksaminen

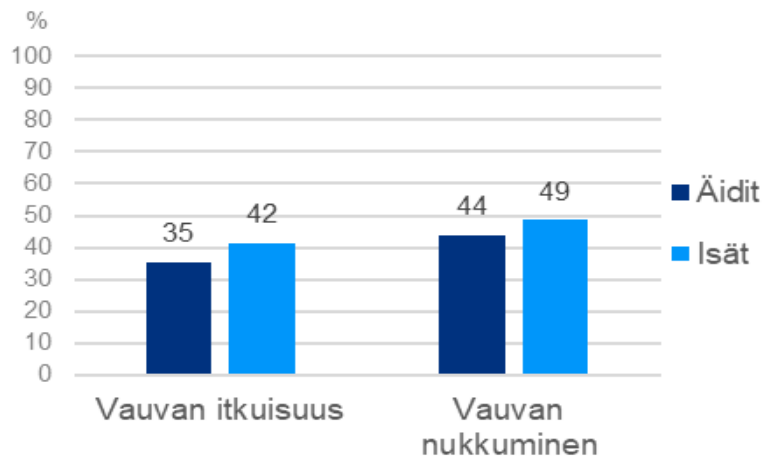
Vastausvaihtoehdot:

- En ole tarvinnut
- Olen saanut, tuki on ollut riittävä
- Olen saanut, mutta tuki ei ole ollut riittävä
- Olisin tarvinnut, mutta en ole saanut tukea
- Olisin tarvinnut, mutta en ole tuonut tuen tarvetta esille

Vauvojen isät tarvitsivat ja saivat hieman äitejä useammin tukea vauvan itkuisuuteen ja nukkumiseen

Tukea tarvitsevat vanhemmat, % kaikista

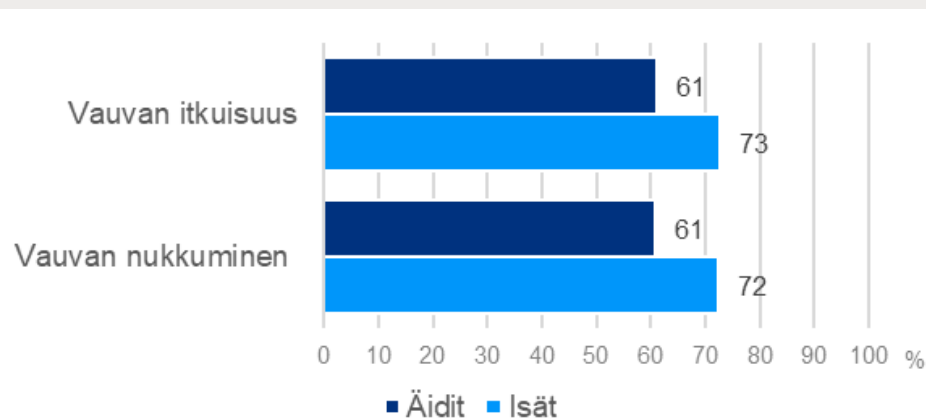

- Reilu kolmannes vanhemmista tarvitsi tukea vauvan itkuisuuteen ja vajaa puolet nukkumiseen, isät äitejä useammin
- Tukea tarvitsevat äidit jäivät hieman isiä useammin vaille riittävää tukea (39 % vrt. 27 %)
- Tuen tarpeesta kertomatta jättäminen oli vähäistä

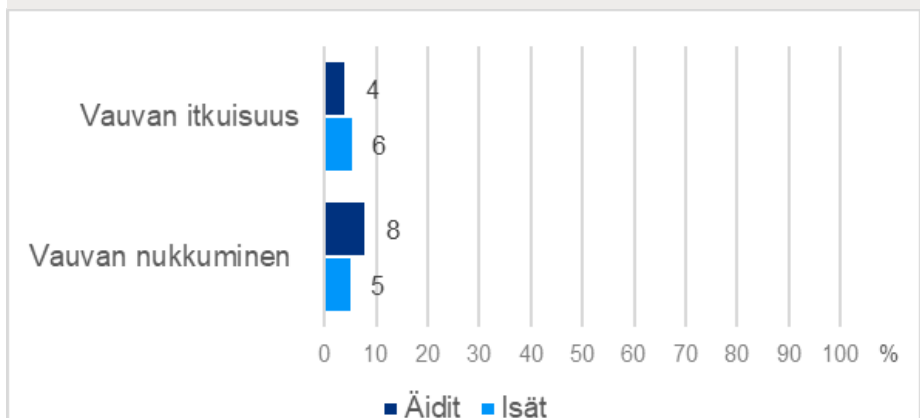
Isien tuen tarve vauvan hoitoon liittyen **lisääntynyt** (n. 10 %-yksikköä), muuten ei merkittäviä muutoksia v. 2020 verrattuna

Sai tukea riittävästi, % tarvitsevista

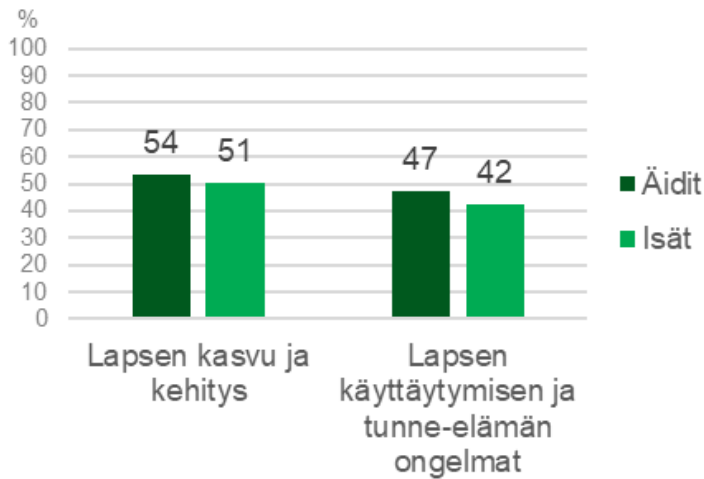

Ei kertonut tuen tarpeesta, % tarvitsevista

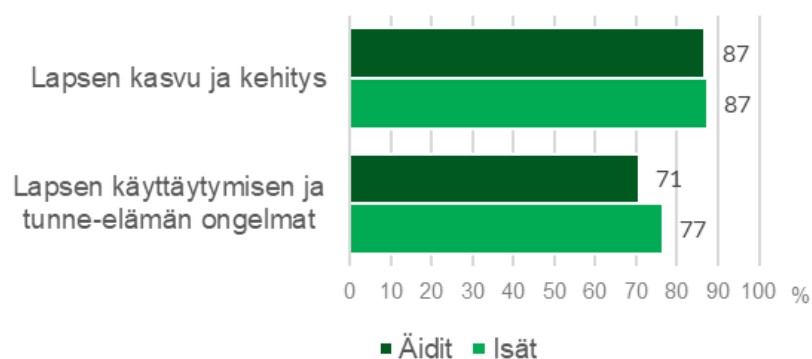
Puolet eskarilaisten vanhemmista tarvitsi tukea lapsen kasvuun & kehitykseen sekä käyttäytymisen & tunne-elämän ongelmiin

Tukea tarvitsevat vanhemmat, % kaikista

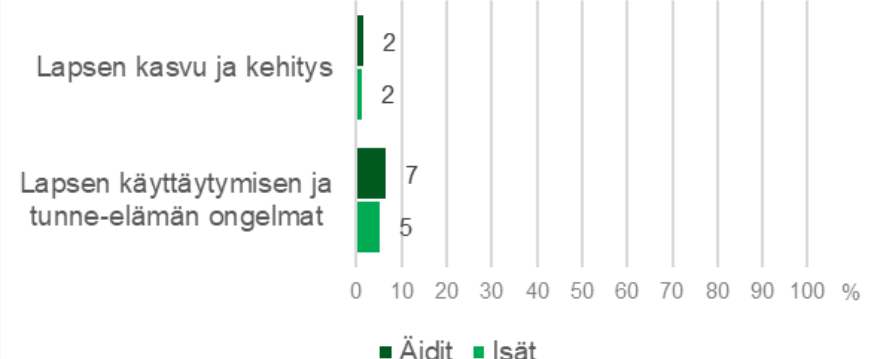

- Vanhemmat tarvitsivat lähes yhtä usein tukea eskarilaisen käyttäytymisen ja tunne-elämän ongelmiin kuin kasvuun ja kehitykseen
- Vanhemmat saivat useammin riittävästi tukea lapsen kasvuun ja kehitykseen kuin käyttäytymisen tai tunne-elämän ongelmiin (87 % vrt. 71-77 %)
- Tuen tarpeen kertomatta jättäminen oli vähäistä

Sai tukea riittävästi, % tarvinneista

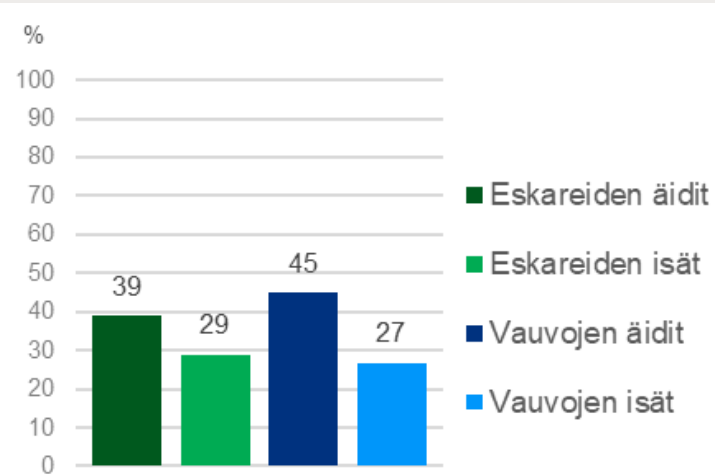

Ei kertonut tuen tarpeesta, % tarvinneista

Äidit tarvitsivat isiä useammin tukea omaan jaksamiseensa, yleisimmin tukea tarvitsivat vauvojen äidit

Tukea tarvinneet vanhemmat, % kaikista

Vauvaperheissä

- Äidit saivat useimmin tukea riittävästi (61 %) ja jättivät harvimminkin tuen tarpeen kertomatta (18 %)
- isistä yli puolet sai riittävästi tukea, mutta 29 % jätti tuen tarpeen kertomatta
- Odotusaikana äideistä vain 6 % ja isistä 18 % jättää tuen tarpeen kertomatta
 - vauvan syntymän jälkeen fokus enemmän lapsessa?

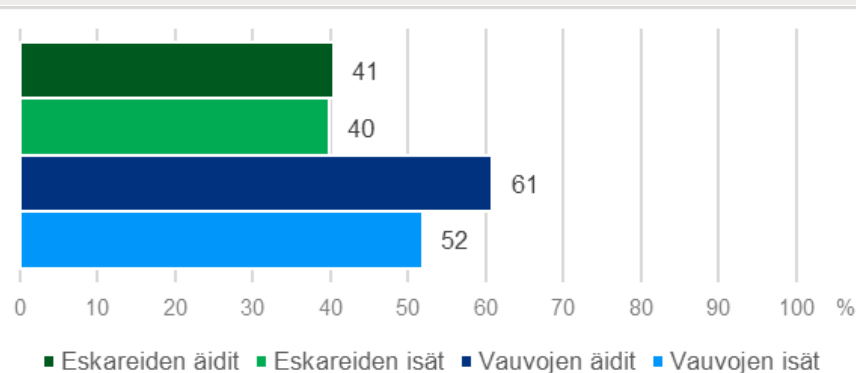
Eskariperheissä

- Äidit tarvitsivat isiä useammin tukea
- Tuen riittävä saanti harvinaisempaa ja tarpeen kertomatta jättäminen yleisempää kuin vauvaperheissä
 - Lapsen kasvaessa fokus yhä enemmän lapsessa?

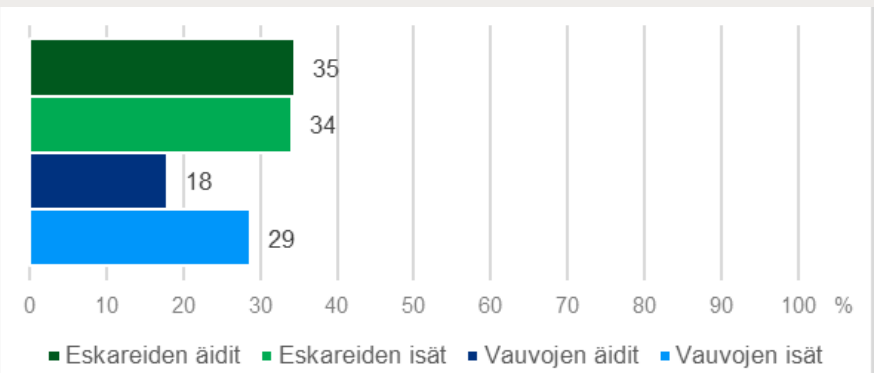
Vauvojen vanhemmat jäivät **useammin** vaille riittävää tukea ja jättivät myös tarpeen kertomatta **useammin** kuin v. 2020

Sai tukea riittävästi, % tarvinneista

Ei kertonut tuen tarpeesta, % tarvinneista

Vanhempien perhe- palvelujen tarve ja saanti

Oletko tarvinnut ja saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?

- Konkreettista apua arjen toimintoihin kuten kotitöihin, lastenhoitoon ja asiointiin ("Kotipalvelu")
- Keskusteluapua ja ohjausta esimerkiksi lasten hoitoon ja kasvatukseen ("Perhetyö")

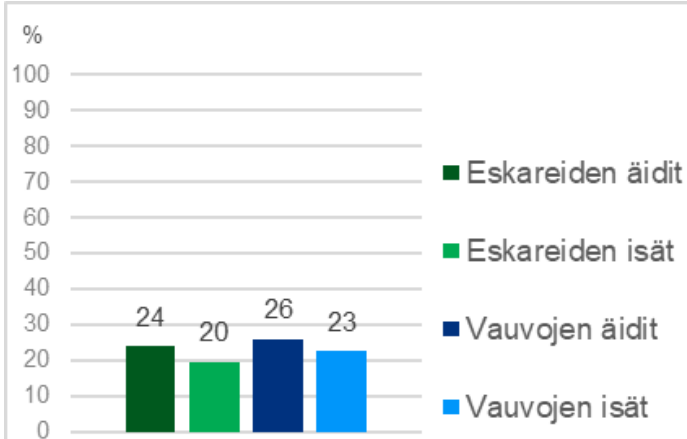
Vastausvaihtoehdot:

- En ole tarvinnut
- Olen saanut, palvelu on ollut riittävää
- Olen saanut, mutta palvelu ei ole ollut riittävää
- Olisin tarvinnut, mutta en ole saanut palvelua
- Olisin tarvinnut, mutta en ole tuonut palvelun tarvetta esille

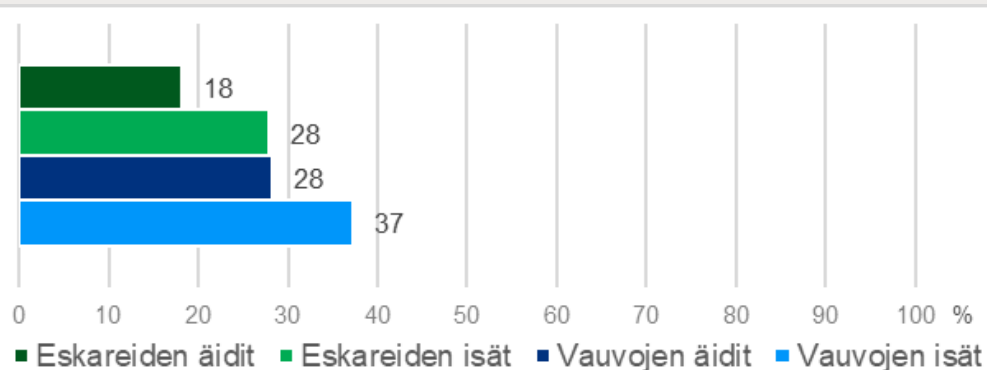
Konkreettisen avun (”kotipalvelu”) tarve on yleistä, mutta tarve jätetään usein kertomatta eikä palvelua siten saada

Palvelua tarvinneet vanhemmat, %
kaikista

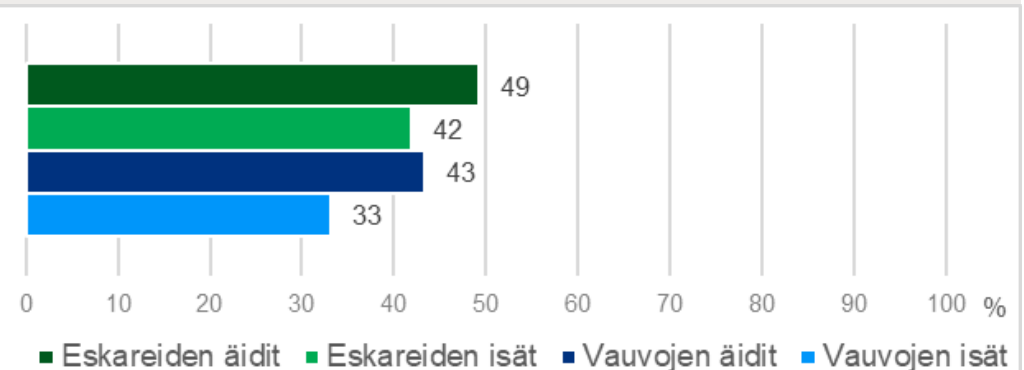

- Joka 4. vanhempi tarvitsi konkreettista apua käytännön toimintoihin
 - Suurin osa tarvinneista jäi vaille riittävää palvelua (63-82 %)
 - Jopa puolet tarvinneista jätti tarpeen kertomatta (33-49 %)
- **Heikoiten** palvelun saanti toteutui eskareiden äideillä (18 %) – he myös jättivät tarpeen useimmin kertomatta (49 %)
- **Parhaiten** palvelun saanti toteutui vauvojen isillä (37 %) – he myös jättivät harvimminkin tarpeen kertomatta (33 %)

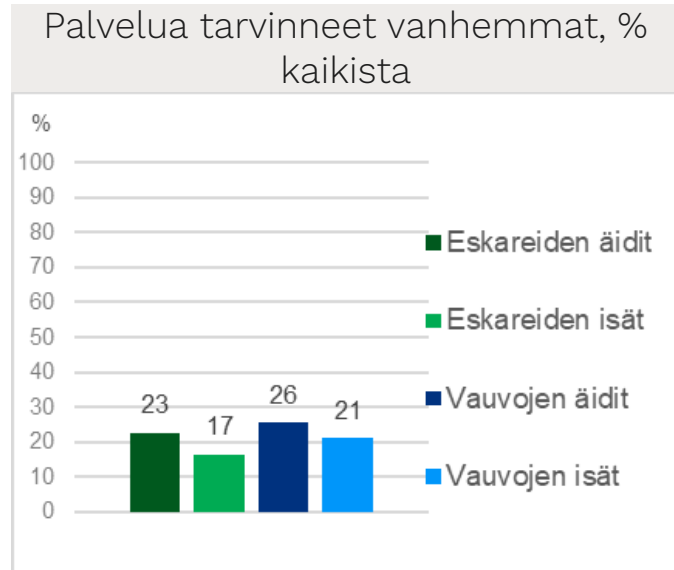
Saanut palvelua riittävästi, % tarvinneista

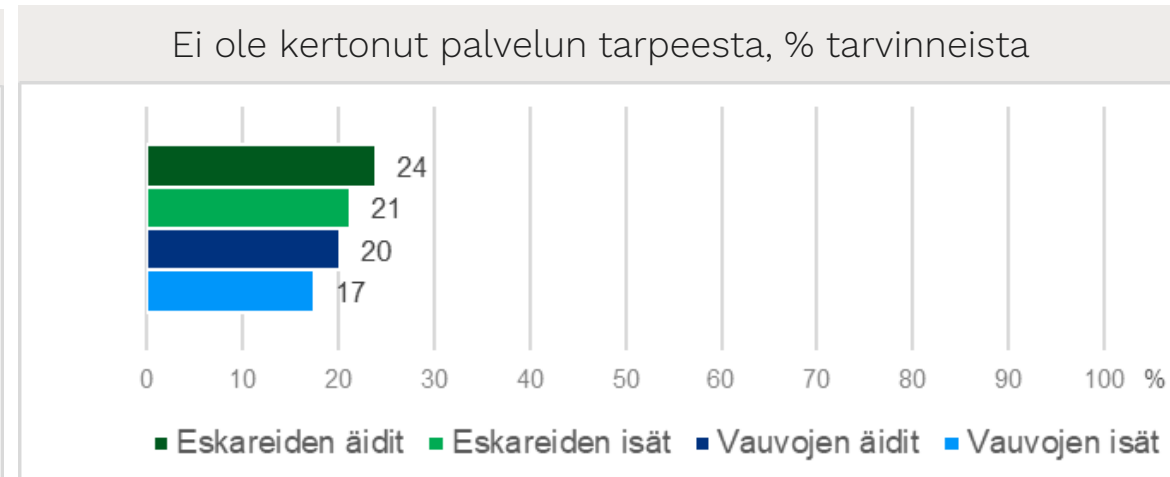
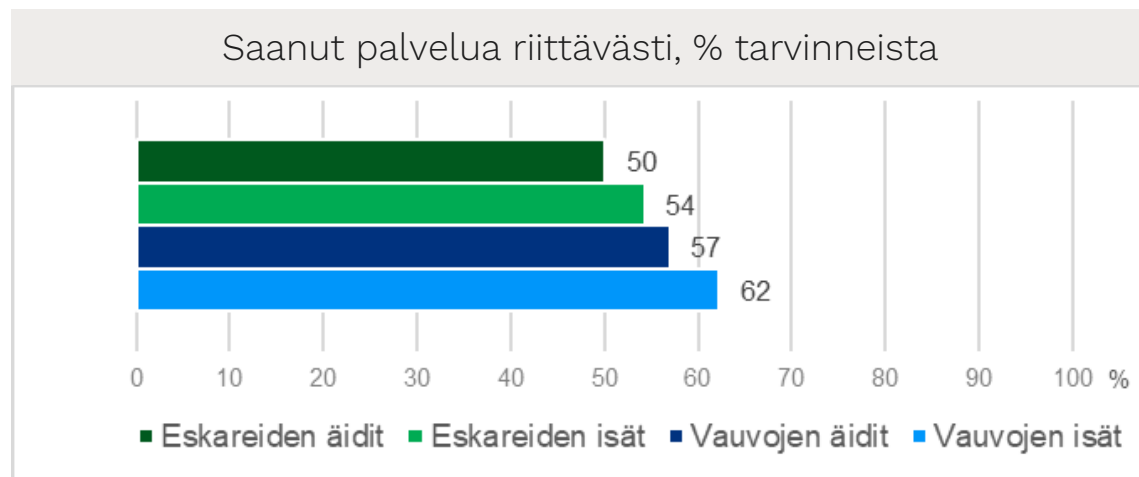
Ei ole kertonut palvelun tarpeesta, % tarvinneista

Keskusteluapua ja ohjausta ("perhetyö") saadaan konkreettista apua paremmin ja tarve jätetään vähän harvemmin kertomatta

- Joka 4. äiti ja joka 5. isä tarvitsi keskusteluapua ja ohjausta
 - Vajaa puolet tarvinneista jäi vaille riittävää palvelua (38-50 %)
 - Noin viidennes tarvinneista jätti tarpeen kertomatta (17-24 %)
- **Heikoiten** palvelun saanti toteutui eskareiden äideillä (50 %) – he myös jättivät tarpeen useimmin kertomatta (24 %)
- **Parhaiten** palvelun saanti toteutui vauvojen isillä (62 %) – he myös jättivät harvimmin tarpeen kertomatta (17 %)

Johtopäätökset

- ❖ Lapsiperheet pääosin tyytyväisiä elämäänsä, vaikka kuormittaviakin tekijöitä elämässä on
- ❖ Uupumusoireet yleisiä vanhemmilla ja ne ovat yhteydessä moneen hyvinvointia heikentävään tekijään kuten yksinäisyyteen
- ❖ Valtaosa vanhemmista tyytyväisiä äitiys- ja lastenneuvolakäynteihin, isillä tyytyväisyys lisääntynyt
 - ❖ Lähes kaikkien mielestä raskautta ja lapsen kehitystä seurataan asiantuntevasti
 - ❖ Osa vanhemmista kaipaa enemmän vanhemmuuden tukea ja koko perheen huomioimista
 - ❖ Eskareiden perheet hieman muita harvemmin tyytyväisiä lastenneuvolakäynteihin (johtuu pidemmästä arviointiajasta ja ehkä todellisesta muutoksesta kuluneiden vuosien aikana?)
- ❖ Vanhemmilla on vauvan odotusaikana paljon tuen tarpeita, mutta he kokevat myös saavansa tukea riittävästi ja ilmaisematon tuen tarve on vähäistä
- ❖ Lapseen liittyvistä tuen tarpeista vanhemmat kertovat lähes aina ja kokevat yleisesti saavansa niihin riittävästi tukea
- ❖ Omaan hyvinvointiinsa liittyvistä tuen tarpeista vanhemmat jättävät melko yleisesti kertomatta ja osin siitä syystä jäävät useammin vaille riittävää tukea
- ❖ Vanhemmat kaipaavat yleisesti myös perhepalveluja, mutta jättävät tarpeen erittäin usein kertomatta ja jäävät näin ollen vaille palvelua

Kiitos!

Lisätietoja: maaret.vuorenmaa@thl.fi